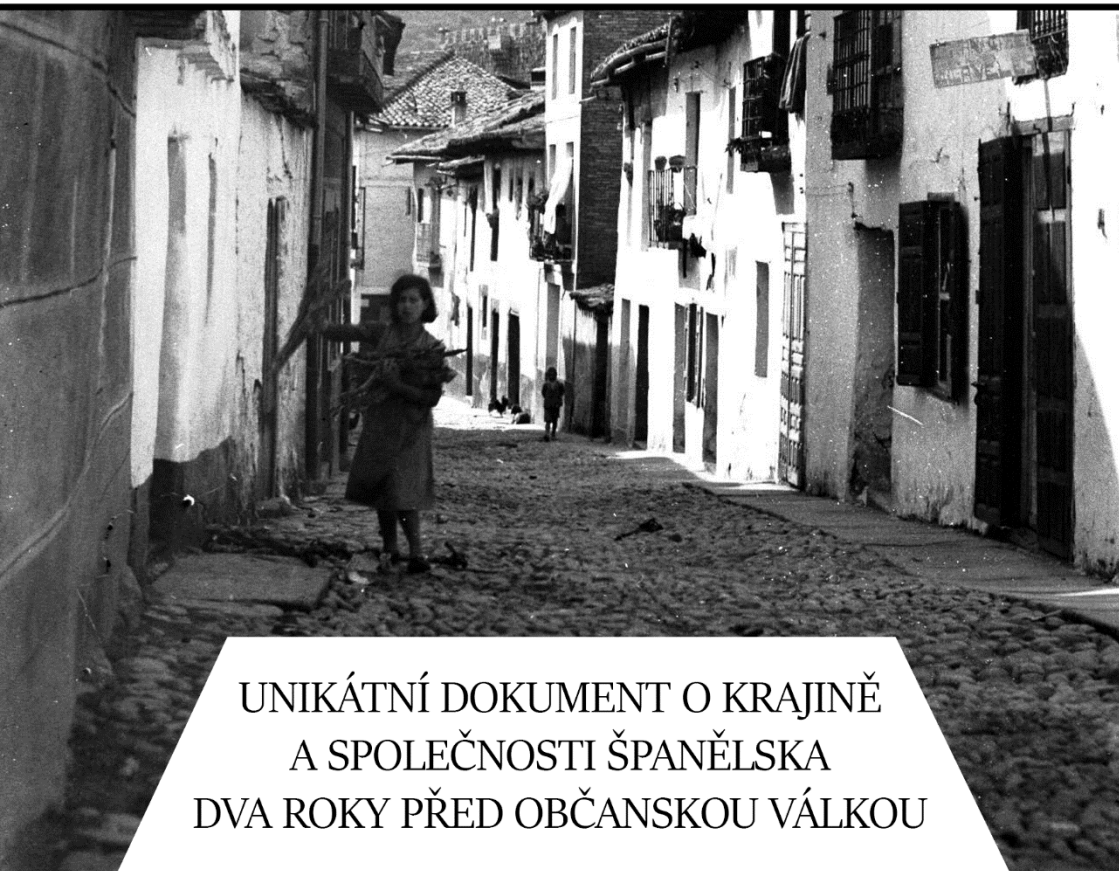

RŮŽENA BAUMOVÁ
ŠPANĚLSKO
OČIMA ŽENY
(1934)

UNIKÁTNÍ DOKUMENT O KRAJINĚ
A SPOLEČNOSTI ŠPANĚLSKA
DVA ROKY PŘED OBČANSKOU VÁLKOU

RŮŽENA BAUMOVÁ

ŠPANĚLSKO
OČIMA ŽENY

Podle deníku z r. 1934, upravil Ing. Petr Baum

Růžena Fikejzlová - Baumová se narodila na Vysočině v rodině mlynáře. Po první světové válce přesídlila do Prahy a pracovala jako úřednice, už v tu dobu ji zajímalo cestování. Dovolené trávila turistikou po Československu nebo jezdila s přítelkyní do Itálie i jinam. Se svým budoucím manželem Dr. Jiří Baumem se seznámila - jak jinak! - ve Španělském klubu.

Dr. Jiří Baum se v tu dobu chystal na jednu ze svých nejvýznamnějších cest, kdy projel společně se sochařem Foitem Afriku od severu k jihu s malou Tatrou 12. Nešlo o sportovní jízdu v pravém slova smyslu, nebylo cílem projet „černý kontinent“ za co nejkratší dobu. Dr. Jiří Baum jako zoolog sbíral přírodní materiály, studoval život zvířat a fotografoval přírodu.

Po návratu Jiřího s Afriky se vzali a další cesty již podnikali společně. Jejich druhá cesta je vedla do Španělska. Jeli vozem Tatra 54, který Dr Baumovi továrna Tatra věnovala jako uznání za cestu

napříč Afrikou. Snad si tuhle cestu plánovali už v době, kdy se ve Španělském klubu poprvé setkali.

O této cestě vypráví deník Růženy Baumové. Jistě by uvažovala o podstatné úpravě, kdyby vyprávění sama připravovala pro veřejnost, ale nikdy k tomu nedošlo. Předkládáme tedy téměř neupravené původní znění. Většinou jde jen o velmi osobní dojmy letmého návštěvníka, ale i tak v závěru probleskne napjatá politická situace. O dva roky později vypukla ve Španělsku dlouhá a krvavá občanská válka.

Ze své poslední zahraniční cesty do Afriky se Baumovi vrátili zpátky do Česko-Slovenska dva dny před obsazením Republiky nacisty.

Baumovi jednali, jak měli v úmyslu – aktivně se zapojili do oboje. Rozepisovali letáky, pomáhali předávat do zahraničí zprávy, ukřývali spolubojovníky v konspiračních bytech. Jen Růžena Baumová se dočkala konce války, Dr. Jiří Baum zahynul někdy koncem roku 1944 v koncentračním táboře ve Varšavě.

Ing. Petr Baum, Melbourne, 2021

Cesta do Španělska

Auto na silnici v pohoří Sierra Nevada

Poslední přípravy byly skončeny a my konečně 26. února 1934 odjíždíme do Španělska. Musíme přes Bratislavu, jelikož tam má Jiří přednášku.

Loučení s rodiči nás dojalo, mají strach o nás, když se tak celá Evropa bouří, doufáme a věříme však, že nebude tak zle, a tak opouštíme postupně Prahu, Brno a odjíždíme směrem k Bratislavě.

Zastavujeme u Lednice. Rybníky jsou zpola zamrzlé a na tajícím ledu přešlapují různé vodní ptáci.

Sluníčko svítí a jede se nám tudíž vesele – zpíváme si a těšíme se z krásné pohody i z toho, co nám přinesou příští dny. Přejeme si jen, aby si doma nedělali o nás starosti.

Večer Jiří přednáší v Bratislavě o Brazílii, návštěva je velmi krásná. Jiří dostává náladu a skvěle přednáší.

Den poté přestupujeme hranice a již si to uháníme k Vídni. Pospícháme, abychom dostihli ještě včas Semmeringu. V dále pozdravují nás svítící vrcholky zasněžených Alp. Těšíme se na ně...

Cesta ubíhá již pomaleji, když stoupáme k semmeringskému průsmyku. Příroda zde ještě zcela spí a není ani diskrétně přioděna sněhovým závojem, je vlastně nyní ve svém nejhorším vzhledu. I na Semmeringu je pusto a nevlídno. Hotel je poloprázdný – není zde ani lyžařů, ani letních hostů.

Sjíždíme jižním směrem do čarokrásného údolí, kol dokola obklopeného alpskými velikány. Louky a stráně zde svítí sněhem a od bělostného pozadí odráží se štíhlé vížky typických alpských kostelíků. Šedivé vody Mury přeskakují po kamenech, pění se a hučí. I v této nevděčné době je zde krásně, což potom v zimě, anebo na jaře a v létě. Scenerie se střídají, tak jako vesničky a města. Po stráních jsou rozsety dřevěné alpské domečky se zeleně omalovanými okenními rámy a okenicemi, v nichž jsou vyřezávaná srdíčka. Tmí se, a tak přenocujeme v Judenburgu, starém alpském městečku, příkrčeném na úbočí hor.

Celé dva dny vede nás cesta Alpami hned nahoru, hned dolů. Na nejvyšším místě v italských Alpách za Tarvisiem, prožíváme trochu

nepříjemné dobrodružství, cesta je nesjízdná a musíme čekat, až ji sněžný pluh projede. Je třeba se trochu vrátit, a skupina chlapců s jásotem pomáhá tlačit. Odměňujeme je cukrovím, dělí se poctivě a slyšíme „uno“, „uno“, „uno“, čili jeden, jeden, jeden, tak jak jeden po druhém dostával. Bylo to velmi roztomilé a zasmáli jsme se pak srdečně, když si navzájem vykládali, že máme plné auto kufrů a v nich samé „biskoty“.

Po dvouhodinovém čekání dostáváme se s námahou dále na druhou stranu vesnice Camparosa, a odtud pak již bez překážky večer dostihujeme Udine.

Ráno konstatujeme, že okna našeho pokoje vedou na rozkošné náměstíčko, a pak po prohlídce města vyjíždíme směrem k Mestre a Padově. Padově věnujeme delší dobu. Má nanejvýš zajímavou starou univerzitu. Kolem dvorku jsou jakési ochozy, kde je navěšeno, nebo i malováno sta šlechtických odznaků žáků, kteří zde kdysi studovali. Mnohé z nich jsou velmi staré. Severoitalská města mají své zvláštní kouzlo v těch starých krásných památkách.

Občas přejíždíme mosty širokých polovyschlých italských řek, až se konečně dostáváme k Janovu a na Rivieru s čarokrásným azurovým mořem. Silnice vede po pobřeží v nesčetných serpentýnách. Počasí se lepší, je zde tepleji, sluníčko svítí, a když spatřujeme první květiny a první citrony, žloutnoucí se na stromech, jsme nadšeni.

Květů přibývá, i krásné zeleně palem... Stále víc a více kvetoucích mimos a různých keřů, stále více palem a nakonec v San Remu se vily docela utápí v zeleni a květech. U každého domečku spatřujeme na stromech pomeranče a citrony – teď, když je u nás ještě zima a sníh.

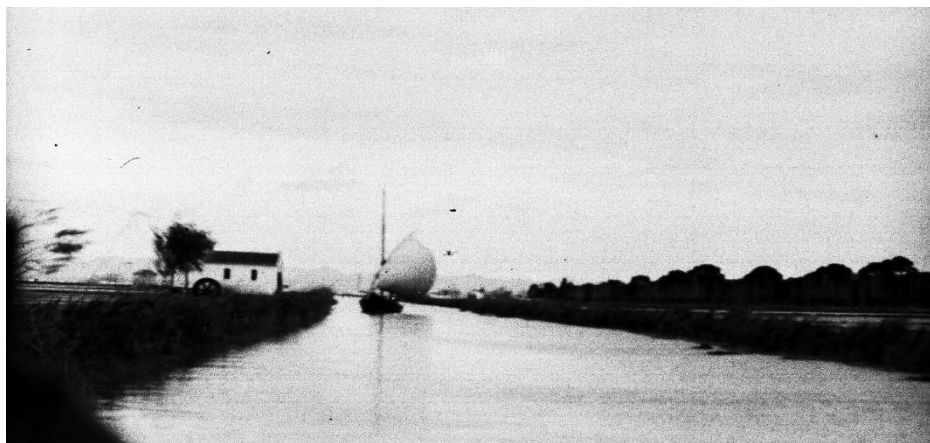
Pak přichází Francie, věru zde skutečně sladká Francie, jak Francouzi s hrdostí tvrdí o své vlasti. Co Itálie stále ještě buduje riviéru, vysazuje keře i květiny podél silnice u moře, má Francie celé záplavy štíhlých palem, různých keřů a aloe i všelijakých květin. Monte Carlo, Nizza, Cannes, pravé nádherné zázraky krásy, uprostřed žlutých kytic mimos, ve stínu Alp, jejichž zasněžené vrcholky zdají se být na dosah ruky, zatímco druhá sahá po zlatu květů a modři rozjásaného moře. Sta km ujždíme riviérou nesčetnými lázeňskými městy a místečky. Silnice sleduje mořský břeh a za každým záhybem se mění pohled a těžko je říci, který je krásnější...

V Nizze je sezona – je neděle a promenáda se hemží davy. Je nejkrásnější jarní den, slunéčko hřeje a jemný dech moře mírní žhavost jeho polibků. Tisíce racků se prochází po pláži, chytajíce v letu házený chléb. V milé zahradní kavárně, naproti Casino de la Jetée na promenádě des Anglais, usedáme na chvílku, abychom posvačili čaj a sendviče. Nechce se nám odjet, je tu tak božsky krásně, a slibujeme si, že se sem ještě podíváme. Opět pokračujeme v cestě sladkým modrým pobřežím...

Druhý den nato odbočujeme do vnitrozemí a setkáváme se s mořem až blízko Španělska, kdy již na nás kývají, opět zasněžené vrcholky Pyrenejí. Neodvažujeme se moc blízko a přejždíme hranice blízko pobřeží.

Jsme ve Španělsku

Scenérie na zavodňovacím kanále, Albufera

Na začátku cíle své cesty: projíždíme malými nepříliš čistými vesničkami a odbočujeme na Španělské pobřeží, zvané „Costa Brava“ /divoké pobřeží/.

Costa Brava je skutečně jedinečně krásná ve své divokosti a neporušenosti. Modré vlny moře tříští se o skály, rozervané a rozeklané a malilinké plážičky žlutají se a vroubí nižší místa pobřeží. Zastavujeme v malém hotelu na pobřeží, teď prázdném a ideálně položeném na skalnatém výstupku. Zůstáváme přes noc... Ráno budí nás sluníčko zlatou svojí září, deroucí se každíčkou skulinou v okenici. Nepopsatelně krásný byl pohled na moře, zalité slunečním jasem, i na pobřeží, jakoby lemované na okraji bílou krajkou pěny.

Jdeme po snídani sbírat mušle, fotografujeme a loučíme se... Opět vede naše silnice serpentýnami kolem pobřeží, míváme háje korkových dubů, plantáže olivové a svatojanského chleba, v nichž jako kytice žlutají se květem obalené mimosy i třešně. Je tu krásně jaro, zatímco u nás příroda ještě spí a mrzne.

Vracíme se na hlavní silnici, abychom navštívili Barcelonu, první velké španělské město na naší cestě Španělskem.

První den v Barceloně

7. března 1934

Ptáčník na Las Ramblas

První, co na cestě vždy přichází v úvahu, je najít přístřeší, umýt se a odpočinout si po únavě z cestování i dojmů. Pak zpravidla zvědavost nutí jít si prohlídnout nejbližší okolí a místní zajímavosti.

Procházíme ulicemi Barcelony, její starou částí Las Ramblas, tepnou, kde se soustřeďuje mnoho zajímavostí. Pozoruji, že mnoho žen zde i venku chodí pouze v domácích střevíčkách, červených, modrých, zelených anebo bílých. Vypadají asi jako naše domácí bez podpatků. Většina dívek a žen je prostovlasých.

Později se proplétáme uličkami starého města, kde v krámcích přímo na ulici v prachu prodávají se celé stohy chlebičků se šunkou, koláčů, ve kterých místo ovoce, jak u nás je zvykem, je zapečeno maso, v lahůdkářských obchodech prodávají různě připravované kraby a krevety i sépie. A ještě v půl desáté večer nalézáme na ulici zcela malé děti, bledé a špinavé, že je jich člověku skutečně líto.

Barcelonská Las Ramblas nemá v Praze obdobné ulice. Je to největší třída ve staré části Barcelony. Tramvaje vedou po stranách a uprostřed je nejen promenáda, ale i spousta květinářských stánků, vypadajících teď na jaře velmi půvabně se svými záplavami zlatých mimos, velikými kyticemi kamélií i ostatních rozličných a rozkošných květů. Jsou zde i stánky s časopisy a novinami, dále ptáčnické stánky aj.

Je zde také celá spousta cídičů bot, kteří nám vyblýskají střevíce, že jsou jako zrcadlo. I jiné a jiné figurky zde nalézáme, jako kupříkladu malíře se štětkami, nosiče s provazem kolem beder, prodavačky losů, cikánky, které neúnavně táhnou za námi, chtějíce nám hádat z ruky. Má prý jim Jiří říci jméno „señority“ a dát na dlaň stříbrný peníz /5 peset jest 15 Kč/. Ujišťuje, že ona nechce víc než pár centesimů za hádání. Nedáváme se zlákat, musíme se smát a Jiří mne ujišťuje, že by ten stříbrný peníz tak vykouznila, že by zmizel.

Jinak je Barcelona velice hezké a elegantní velké město s mnoha krásnými širokými ulicemi, mnoha a mnoha kavárnami a biografy, dvouposchodovými tramvajemi a autobusy, večer s velkou neonovou reklamní iluminací. Má také několik starých stavitelských památek, jako katedrálu a starý zámek. Na jednom ze starých domů lze viděti doposud znak pověstné „Inkvisice“ ze středověku.